

Eich cyf/Your ref P-06-1298
Ein cyf/Our ref JMEWL/01757/22

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau

05 Hydref 2022

Annwyl Jack

Diolch am eich llythyr dyddiedig 19 Awst ynghylch deiseb P-06-1298 a gofrestrwyd gan Christian Wilton-King am ymgyrchwyr hawliau Traws ym Mhrifysgol Caerdydd.

Gan fod sefydliadau addysg uwch yn gyrrff ymreolaethol, mae anghydfodau rhwng myfyrwyr, staff a'u prifysgolion yn fater i'r prifysgolion eu hunain. Nid yw Llywodraeth Cymru na Gweinidogion Cymru yn gallu ymyrryd felly. Mae unrhyw achosion posibl o ymddygiad annerbyniol honedig gan staff neu fyfyrwyr, yn y pen draw, yn fater i'r brifysgol fynd i'r afael â nhw o dan ei pholisïau mewnol. Fodd bynnag, byddwn yn disgwyl i'r brifysgol barhau i fodloni'r holl ofynion deddfwriaethol o ran rhyddid i leisio barn a rhyddid academiaidd a'r rhwymedigaethau o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae Llywodraeth Cymru'n disgwyl i fyfyrwyr a staff fedru parhau gyda'u hastudiaethau a'u gyrfa mewn amgylchedd sy'n rhydd rhag aflonyddu, gwahaniaethu neu erledigaeth.

Er bod natur yr honiadau yn syrthio y tu hwnt i'w gylch gorchwyl, mae fy swyddogion wedi siarad â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC), rheoleiddiwr statudol addysg uwch yng Nghymru, ynglŷn â'r mater hwn. Derbyniwyd sicrwydd gan y brifysgol bod ymchwiliad trwyadl wedi cael ei gynnal i'r mater. Rwy'n deall bod y mater hefyd wedi cael ei gyfeirio at yr Heddlu, a'u bod yn fodlon nad oedd tystiolaeth o unrhyw dorcyfraith.

Mae llythyr dyddiedig 22 Chwefror y Free Speech Union yn cynnwys nifer o honiadau. Fodd bynnag, nid oes unrhyw dystiolaeth glir yn y llythyr o dorri cydymffurfiaeth deddfwriaethol (naill ai Adran 43 o Ddeddf Addysg (Rhif 2) 1986 neu Adran 202 o Ddeddf Diwygio Addysg 1988). Yn benodol, nid yw CCAUC wedi gweld unrhyw beth sy'n awgrymu bod academyddion wedi cael eu hatal gan y Brifysgol rhag mynegi barn ddadleuol neu amhoblogaidd neu bod perygl o golli eu swyddi neu eu breintiau o ganlyniad i'w barn.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Jeremy.Miles@llyw.cymru
Correspondence.Jeremy.Miles@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae adran 43 o Ddeddf Addysg (Rhif 2) 1986 yn ei gwneud yn ofynnol i brifysgolion gyhoeddi a diweddarau Cod Ymarfer sy'n nodi gweithdrefnau i'w dilyn o ran cyfarfodydd a gweithgareddau eraill ac ymddygiad staff a myfyrwyr mewn cysylltiad â'r gweithgareddau hyn. Mae Prifysgol Caerdydd wedi cyhoeddi Cod Ymarfer mor ar Ryddid i Lefaru, gyda'r diweddariad diwethaf ym mis Hydref 2020. Mae'r Cod Ymarfer yn cynnwys cyfeiriad at ymddygiad aelodau a gweithwyr y Brifysgol:

“Mae'n ddyletswydd ar bob cyflogai neu aelod o Brifysgol Caerdydd i ymatal rhag unrhyw ymddygiad neu gamau gweithredu sy'n amharu ar arfer y rhyddid i lefaru'n gyfreithlon. Bydd yn drosedd ddisgyblu i unrhyw gyflogai neu aelod o Brifysgol Caerdydd weithredu mewn ffordd aflonyddgar neu fygythiol mewn cyfarfod penodedig at ddiben atal siaradwr rhag cael ei glywed, neu atal y drafodaeth neu gyflawni unrhyw fusnes arall y cynhaliwyd y cyfarfod ar ei chyfer/gyfer. Bydd yn drosedd ddisgyblu i unrhyw gyflogai neu aelod o Brifysgol Caerdydd helpu neu annog unigolion eraill i weithredu yn y fath fodd.”

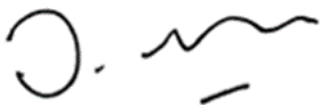
Mae'r Cod Ymddygiad yn ymwneud yn bennaf â chyfarfodydd a digwyddiadau. Fodd bynnag, bydd gan y brifysgol hefyd gyfrifoldeb o dan Ddeddf Addysg (Rhif 2) 1986 i gymryd camau rhesymol ymarferol i sicrhau rhyddid i leisio barn o fewn y gyfraith i'w gweithwyr.

Mae'r mater hwn hefyd yn ennyn cyfrifoldebau sefydliadau o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Yn y cyd-destun hwn, mae gan bob prifysgol, gan gynnwys Prifysgol Caerdydd, ddyletswyddau o dan Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus i roi sylw dyledus i'r canlynol wrth gyflawni eu swyddogaethau:

- Cael gwared ar wahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth ac ymddygiad arall a waharddir gan y Ddeddf,
- Hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a'r rhai nad ydynt, a
- Meithrin cysylltiadau da rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a'r rhai nad ydynt.

Fel y rheoleiddiwr ar gyfer cydymffurfio â'r Ddyletswydd yng Nghymru, byddai unrhyw gamau ymchwilio mewn perthynas â'r mater hwn yn fater i'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn y lle cyntaf. Pe bai ymchwiliad yn gweld unrhyw achosion o dorri gofynion deddfwriaethol gan y brifysgol, yna mater i CCAUC fyddai penderfynu os oedd y mater hefyd yn torri gofynion rheoleiddio.

Yn gywir,

Jeremy Miles AS/MS

Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Minister for Education and Welsh Language